

IALI JE ŠOLA TOTALNA ORGANIZACIJA?

Šola je družbena organizacija, ki ima določen kurikulum in norme. Namenjena je prenašanju oziroma posredovanju znanja od učitelja, kot pooblaščenega prenašalca znanja in družbenih norm, učencu. Odnosi med učitelji in učenci v šoli se formalizirajo. Šola je obvezna od 19. Stoletja dalje, na to pa so vplivali naslednji procesi: proces industrializacije, urbanizacije, demokratizacije in oblikovanje nacionalnih držav. Šola ni totalna organizacija, kar bom dokazala s primerjavami lastnosti šole in totalne organizacije.

Totalna organizacija je organizacija, ki se ukvarja s prevzgojo človekove osebnosti. Tako je trdil Goffman, ki se je ukvarjal s totalnimi organizacijami, kot so bolnišnice, samostani, zapori, klinike za odvajanje, psihiatrične ustanove, vojašnice in tako dalje. Že to, da totalna organizacije prevzga, je razlika med le to in šolo. Šola je namenjena vzgoji in izobraževanju. V njej se ustvari neko znanje oziroma osebnost, v totalni organizaciji pa prej ustvarjeno osebnost poskušajo spremeniti.

V šoli se odnosi med učiteljem in učencem formalizirajo. Parsons: v družini so dosežki otroka obravnavani individualno, v šoli se dosežki posameznika primerjajo z drugimi. To pripelje tudi do neenakosti med posamezniki in s tem do uporov, ki so kaznovani z različnimi opomini, ukrepi in v najslabšem primeru – izključitev. V totalni organizaciji so ukrepi v primeru upora hujši in pustijo več ter hujše posledice. Ni pa nujno, da se posameznik v totalni organizaciji upre, lahko se spreobrne, kar je zelo redko, lahko se umakne vase, kar počasi pripelje tudi do samomora, lahko pa pride do prilagoditve, da bi vse čim prej minilo.

Ob vstopu v totalno organizacijo so posamezniku odvzete vse prejšnje družbene vloge, obleka se zamenja z uniformno, ime pa s številko, posameznik je podvržen pravilom prevzgoje. S temi pravili se vsak posameznik sooči drugače, kot sem navedla že prej (umik vase, upor, prilagoditev ali spreobrnitev). V šoli učenec ni obravnavan kot število, kličejo ga po imenu, prav tako ni obvezna uniforma (v večini šol, vsaj po Sloveniji). Seveda pa je podvržen določenim pravilom, ki jih mora upoštevati, a ta pravila niso namenjena prevzgoji temveč so namenjena temu, da so učenci kvalitetno izobraženi in, da se naučijo upoštevati norme, ki jih določena ustanova, v tem primeru šola, od njih zahteva.

Šola ima nekaj podobnih lastnosti kot totalna organizacija, a imajo ta drugačen namen in cilj. Po mojem mnenju tako šola ni totalna organizacija, saj se že sami cilji močno razlikujejo med seboj.